

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи студентів
з навчальної дисципліни

«ІСТОРИЧНИЙ ГЕНЕЗИС ТА СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ В АРХІТЕКТУРІ»

*(для студентів 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2018

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі» (для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. С. П. Шкляр. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 12 с.

Укладач канд. арх. С. П. Шкляр

Рецензенти:

О. М. Дудка, кандидат архітектури, доцент Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

О. В. Конопльова, кандидат архітектури, доцент Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою архітектури будівель і споруд та дизайну архітектурного середовища, протокол № 9 від 26.04.2017.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ.....	5
2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3 САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	6
4 ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	8
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	12

ВСТУП

Дисципліна «Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі» є однією з базових серед нормативних дисциплін циклу професійної підготовки студентів напряму підготовки «Архітектура» і вивчається протягом одного семестру.

Мета вивчення дисципліни – набуття студентами знань щодо загальних засад розвитку мистецтва, архітектури та містобудування Західної, Центральної та Північної Європи протягом XVII – початку XVIII століть, опанування методик їх аналізу.

Завдання вивчення дисципліни – спираючись на теоретичні та методичні критерії архітектурної науки, залучаючи історичний досвід і враховуючи типологічні вимоги архітектурного проектування, містобудування та мистецтвознавства, напрацювати знання і вміння, необхідні для вільної орієнтації студентів у стилістичних особливостях світового мистецтва та архітектури у різні історичні періоди, а також для застосування цього теоретичного досвіду в практичному творчому методі архітектурного проектування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є найвидатніші пам'ятки мистецтва, архітектури та містобудування Західної, Центральної та Північної Європи XVII – початку XVIII століть.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

– **знати:** композиційні особливості типів споруд у різні історичні періоди; особливості архітектурно-художньої виразності пам'яток;

– **вміти:** розпізнавати стилі архітектури; виділяти національні риси та особливості архітектури різних держав та регіонів; аналізувати архітектурні та художньо-композиційні особливості пам'яток архітектури і містобудування та витворів мистецтва;

– **мати компетентності:** в галузі історії і теорії архітектури і мистецтва; в галузі проектування архітектурного середовища з використанням стилістичних особливостей різних історичних епох та регіонів.

1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1 Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі Західної Європи

Тема 1. Архітектура, містобудування і мистецтво бароко в Італії XVII – початку XVIII століть

1.1 Архітектура і містобудування бароко в Італії

1.2 Мистецтво бароко в Італії

Тема 2. Архітектура, містобудування і мистецтво Франції XVII – початку XVIII століть

2.1 Архітектурні стилі у Франції XVII – початку XVIII століть

2.2 Мистецтво Франції XVII – початку XVIII століть

Тема 3. Архітектура і мистецтво бароко в Іспанії XVII – початку XVIII століть

3.1 Архітектура бароко в Іспанії

3.2 Мистецтво бароко в Іспанії

Змістовий модуль 2 Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі Центральної та Північної Європи

Тема 4. Архітектура і містобудування Австрії та Німеччини XVII – початку XVIII століть

4.1 Архітектура і містобудування Австрії

4.2 Архітектура і містобудування Німеччини

Тема 5. Мистецтво бароко у Фландрії та Голландії

5.1 Мистецтво бароко у Фландрії

5.2 Мистецтво бароко в Голландії

2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі вивчення дисципліни «Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного змістовного модулю, з усіма видами та методами контролю знань (табл. 1).

Таблиця 1 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1 Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі Західної Європи					
Тема 1	22	12			10
Тема 2	18	10			8
Тема 3	14	8			6
Разом за ЗМ 1	54	30			24
Змістовий модуль 2 Історичний генезис та синтез мистецтв в архітектурі Центральної та Північної Європи					
Тема 4	17	10			7
Тема 5	19	11			8
Разом за ЗМ 2	36	21			15
Разом	90	51			39

3 САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота відповідає навчальному плану (табл. 2).

Таблиця 2 – План самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Вивчення і аналіз наукової і навчальної літератури з питань архітектури, містобудування і мистецтва бароко в Італії XVII – початку XVIII століть. Виконання графічних замальовок архітектурних об'єктів та аналізу їх основних композиційно-планувальних особливостей	10
2	Вивчення і аналіз наукової і навчальної літератури з питань архітектури, містобудування і мистецтва Франції XVII – початку XVIII століть. Графоаналітичний аналіз архітектурних об'єктів	8
3	Вивчення і аналіз наукової і навчальної літератури з питань Архітектура і мистецтва бароко в Іспанії XVII – початку XVIII століть. Виконання графічних замальовок архітектурних об'єктів та аналізу їх основних композиційно-планувальних особливостей	6
4	Вивчення і аналіз наукової і навчальної літератури з питань архітектури і містобудування Австрії та Німеччини XVII – початку XVIII століть. Графоаналітичний аналіз архітектурних об'єктів	7
5	Вивчення і аналіз наукової і навчальної літератури з питань мистецтва бароко у Фландрії та Голландії	8
Разом		39

4 ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Визначте основні риси архітектури бароко.
2. Визначте основні характеристики мистецтва бароко.
3. Якою була провідна ідея містобудівельної реконструкції Риму, що відбулася наприкінці XVI – початку XVII століть?
4. Які композиційно-планувальні засоби були використані для надання Риму упорядкованості?
5. Як відбувалася еволюція розвитку культової архітектури Італії періоду бароко?
6. Проаналізуйте композиційно-планувальну організацію культових будівель Італії XVII століття.
7. Обґрунтуйте подібність і протилежність творчих концепцій Берніні та Борроміні.
8. Обґрунтуйте складну композиційну побудову італійської скульптури епохи бароко.
9. Проаналізуйте головні напрями італійського живопису XVII століття.
10. Проаналізуйте вплив італійської архітектури бароко на розвиток архітектури інших європейських держав.
11. Які типи будівель були поширені в Іспанії в період бароко? У чому полягали особливості їх композиційно-планувального і об'ємно-просторового моделювання?
12. Як національні традиції іспанської архітектури вплинули на архітектурне і художньо-декоративне рішення будівель періоду бароко?
13. Які жанри переважали в іспанському живописі XVII століття? У чому полягала їх особливість і відмінність від попередніх історичних періодів?
14. Дайте оцінку основних композиційних та стилістичних характеристик французької архітектури XVII століття.
15. Проаналізуйте особливості французького живопису XVII – першої половини XVIII століття.

16. Проаналізуйте особливості композиційної побудови французьких інтер'єрів у стилі рококо.
17. Проаналізуйте подібності і відмінності розвитку стилю рококо у Франції та Німеччині.
18. Проаналізуйте особливості розвитку класицистичного і барокового напрямів у французькій архітектурі XVII – першої половини XVIII століття.
19. Визначте загальні тенденції і напрями розвитку австрійської архітектури XVII – початку XVIII століть.
20. Проаналізуйте основні особливості формування австрійських палацово-паркових комплексів XVII – першої половини XVIII століття.
21. Як відбувалася еволюція культової архітектури Австрії XVII – першої половини XVIII століть?
22. Якими були тенденції розвитку громадських будівель Австрії XVII – першої половини XVIII століть?
23. Проаналізуйте особливості розвитку німецької архітектури XVII – першої половини XVIII століття.
24. Проаналізуйте основні особливості формування німецьких палацових комплексів XVII – першої половини XVIII століття.
25. Як відбувалася еволюція культової архітектури Німеччини XVII – першої половини XVIII століть?
26. Порівняйте композиційно-планувальну структуру німецьких церков кінця XVII та першої половини XVIII століть.
27. Дайте оцінку творчості найвидатніших майстрів фламандського і голландського живопису епохи бароко.
28. У чому подібності і відмінності фламандського і голландського натюрморту?
29. У чому полягають подібності і відмінності у розвитку портретного жанру у Фландрії та Голландії?
30. У чому полягає специфіка фламандського жанрового (реалістичного) живопису?

31. У чому полягає специфіка голландського жанрового (реалістичного) живопису?
32. Охарактеризуйте концепцію архітектурно-композиційної і об'ємно-просторової організації палацово-паркового комплексу Шенбрунн.
33. Охарактеризуйте концепцію архітектурно-композиційної і об'ємно-просторової організації палацово-паркового комплексу Бельведер.
34. У чому полягають подібності і відмінності фламандського і голландського натюрморту?
35. У чому полягали загальні особливості розвитку австрійської архітектури XVII – першої половини XVIII століть?
36. Як відбувалася еволюція культової архітектури Австрії XVII – першої половини XVIII століть?
37. У чому полягала особливість побудови австрійських і німецьких палаців?
38. Чим відрізнявся підхід до композиційно-планувальної і об'ємно-просторової організації будівель запрошених майстрів раннього бароко і австрійських архітекторів високого бароко?
39. Як відбувалася еволюція культової архітектури Німеччини XVII – першої половини XVIII століть?
40. Який стиль був провідним в оформленні інтер'єрів німецьких церков першої половини XVIII століття? У чому полягали його особливості?
41. У чому полягала специфіка організації німецьких палаців на різних історичних етапах?
42. Охарактеризуйте концепцію архітектурно-композиційної і об'ємно-просторової організації палацово-паркового комплексу Німфенбург.
43. Охарактеризуйте архітектурно-композиційне рішення і художньо-естетичну роль Цвінгера в Дрездені у розвитку німецької та європейської архітектури.
44. У чому відмінність «Нічного дозору» Рембрандта від традиційного голландського групового портрету?

45. Охарактеризуйте специфіку картин Рубенса на міфологічну тематику.

46. Які нововведення Рубенс ввів у жанр парадного портрета? У якій серії картин і як це проявилось?

47. У чому різниця між парадними портретами і портретами членів сім'ї Рубенса?

48. У чому була специфіка пейзажів Рубенса?

49. У чому особливість світлотіньового моделювання картин Рембрандта на релігійну тематику?

50. Що було центром композиційної побудови німецьких палаців першої половини XVIII століття? Назвіть і охарактеризуйте відомі вам палаци даного типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко / Г. Вельфлин. – М. : Азбука-классика, 2004. – 288 с.
2. Всеобщая история архитектуры в 12 т. Том 7. Западная Европа и Латинская Америка / [В. А. Бунин и др.]; Под ред. А. В. Бунина, А. И. Каплуна, П. Н. Максимова. – М. : Издательство литературы по строительству, 1969. – 620 с.
3. Всеобщая история искусств в 12 т. Том IV. Искусство 17–18 веков / [Ю. Д. Колпинский и др.] ; Под ред. Ю. Д. Колпинского и Е. И. Ротенберга. – М. : Искусство, 1963. – 495 с.
4. Гнедич П. П. Всеобщая история искусств. Живопись. Скульптура. Архитектура / П. П. Гнедич. – М. : Эксмо, 2007. – 848 с.
5. Гомбрих Э. Г. История искусства / Э. Г. Гомбрих. – М. : Искусство-XXI век, 2013. – 356 с.
6. Гуляницкий Н. Ф. Архитектура гражданских и промышленных зданий в 4 т. Том 1. История архитектуры / Н. Ф. Гуляницкий. – М. : Стройиздат, 1984. – 334 с.
7. Дасса Ф. Барокко. Архитектура между 1600 и 1750 годами / Ф. Дасса. – М. : Астрель. АСТ, 2002. – 160 с.
8. История зарубежного искусства / [М. Т. Кузьмина и др.] ; Под ред. М. Т. Кузьминой и Н. Л. Мальцевой. – М. : Изобразительное искусство, 1980. – 472 с.
9. Локтев В. И. Барокко от Микеланджело до Гварини (проблемы стиля) В. И. Локтев. – М. : Архитектура-С. 2004. – 496 с.
10. Лучкова В. И. Краткая история градостроительства доиндустриального мира В. И. Лучкова. – М. : АСС, 2007. – 225 с.
11. Раздольская В. И. История искусства зарубежных стран XVII – XVIII века В. И. Раздольская. – М. : Изобразительное искусство, 1988. – 512 с.
12. Саваренская Т. Ф. История градостроительного искусства Т. Ф. Саваренская. – М. : Стройиздат, 1984. – 376 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
з навчальної дисципліни

«ІСТОРИЧНИЙ ГЕНЕЗИС ТА СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ В АРХІТЕКТУРІ»

*(для студентів 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)*

Укладач **ШКЛЯР** Світлана Петрівна

Відповідальний за випуск *Г. О. Осиченко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2017, поз. 52 М

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60 x 90/8
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 0,8
Тираж 50 пр. Зам. №

Виконавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 5328 від 11.04.2017.